

РЕЦЕНЗИЯ

върху научноизследователската, преподавателската

и проектантската дейност на д-р арх. Станчо Цеков Веков,

гост – преподавател в Архитектурен факултет на

ВСУ „Черноризец Храбър”

и участник в конкурс за заемане на академична длъжност „доцент“

по професионално направление

5.7. Архитектура, строителство и геодезия

с шифър на професионално направление "Архитектура на сгради,

конструкции, съоръжения и детайли"/ 02.17.05/, във

ВСУ „Черноризец Храбър”

Рецензент:

доц. д-р арх. Бойко Борисов Кадинов,

преподавател по „Обществени сгради“

Университет по Архитектура, Строителство и Геодезия, София

1. Кратки творчески и биографични данни

Арх. Станчо Веков започва своята преподавателска дейност като хоноруван преподавател през 2004г. От 2007г. до днес той е ангажиран като гост – преподавател в Архитектурния факултет на Варненски Свободен Университет „Черноризец Храбър“. Основната дисциплина, която ръководи в рамките на факултета е „Реконструкция на сгради“. Като асистент участва в преподаването на дисциплините „Архитектура на Търговски и бизнес сгради“, „Дизайн за архитектурата“ и „Архитектура на интериора“. От началото на 2011г. преподава и избираемата дисциплина „Градска ревитализация“.

2. Оценка на научната работа на кандидата

Научната продукция на арх. Станчо Веков е представена в конкурса от десет заглавия. Допълнително са представени заглавия на десет броя публикации, обхващащи периода от 1994г. до защита на докторската дисертация през 2011г. Посочените публикации от периода 1994г.-2011г. не са в обхвата и обект на настоящата рецензия, тъй като

навлизат пряко в ареала на дисертационния труд на автора и не подлежат на рецензия, тъй като за този труд е получената образователна и научна степен „доктор“.

Обект на рецензиране са:

1/ Основния хабитационен труд – монография със заглавие „Реконструирани пространства – I Екстериорни пространства“

2/ Като допълнителни публикации, влизащи във фокуса на настоящата рецензия са статиите „Новият живот на старите улици и квартали – още за градската ревитализация“ - сп. Архитектура кн. 4/2011, както и статията „Кирил Шиваров – пионер на архитектурния синтез в България“ - известия на Съюза на учените – Варна.

3/ Другите общо седем на брой представени като публикации материали са текстове в информационни бюлетини на КАБ, вестник „Арх § Арт борса“, сп. „Простори“ и др., които са по скоро научно – популярни издания и не влизат в списъка на научните публикации.

Представената монография на тема „Реконструирани

пространства | Екстериорни пространства“ засяга важни съвременни културни, социални и архитектурно – градоустройствени проблеми. Задачата изглежда особено амбициозна и е разбираем фактът, че авторът е разделил този труд в две части – като обект на настоящата рецензия е само първата му част.

Проследени са в исторически план развитието на градските и най-вече търговските центрове и пространства след Българското възраждане и Следосвобожденската епоха в края на XIXв. и началото на XXв. Основният акцент попада върху облика, характера и развитието на главните търговски улици в тъканта на града. Анализирани са преките влияния и заемки на архитектурните ни реализации, произтичащи от архитектурните школи на Централна и Западна Европа. Описателно са изложени примери за стилове и зараждането на националните романтични белези на българската архитектура в началото на XXв.

С похватите на литературния наратив са разгледани първите

реализации, повлияни от Атинската школа на територията на България в периода между двете световни войни. Изложението се отличава с не малък брой илюстрации и съдържан професионален език.

В съвременната практика от края на ХХв. са направени паралели между реализации на търговски пешеходни зони в България и подобни такива в Австрия, Италия, Испания, Германия и др. Направен е опит да се изследват и еволюционните изменения, наложени в процеса на експлоатация на тези публични пространства. Набелязани са част от проблемите, които възникват в тези зони в резултат на новите икономически условия. Изложени са тези за взаимодействието между търговските пешеходни пространства и прилежащите квартали в традиционната градска тъкан. Тези изследвания следва да бъдат считани като приноси в научния труд, най вече защото работят със средствата на диахронните модели и разглеждат в по значим наднационален мащаб въпросите за преизграждането и преосмислянето на натрупания опит при реализацията на градските пешеходни зони.

Тук трябва да бъдат отбелязани и някои критики към монографията. Липсват задълбочени икономически анализи, подкрепени с данни. Не са разгледани до край въпросите, свързани с обществения транспорт, метроцентровете, подземно и надземно паркиране, обезпечаващи функционирането на подобни зони. Разсъжденията по тези базисни въпроси присъстват в текста, но те не са изведени до статуса на „тези“. Не се предлагат последващи нови модели или алтернативи при реструктурирането и ревитализацията на търговските обществени пешеходни пространства.

Изследването регистрира появата на „Моловете“ като самостоятелни търговски обекти и се опитва да посочи положителните и негативните тенденции, настъпили в градската среда в резултат от тяхната поява. Авторът не успява да „конструира“ пътища за излизане от тази налагана парадигма.

„Ревитализацията“ и „конверсията“ на изоставени заводи и

фабрики, за които загатва авторът, със сигурност не са единствен спасителен изход. В САЩ и Западна Европа днес се наблюдават и други тенденции като разрушаване на „Молове“, трансформиране на молове във висши учебни заведения, изграждане на неголеми, но динамични денонощни магазини в структурата на града и др.

Препоръчвам във втората част от изследването „Реконструирани пространства“ този кръг въпроси да бъдат по - задълбочено изследвани. В противен случай е възможно да се насложи впечатлението, че настоящата монография се занимава по – скоро с обобщаване на исторически примери, козметични изследвания на плочките по пешеходните зони и орнаментите по фасадите.

Анахронизъм се наблюдава и в използването на термини като „естетизация на средата“, „синтез на архитектурата с другите изкуства“ и т.н. Използването на подобен тип термини, както и упоритото въвеждане в употреба на понятието „фасадизъм“, разрушават трайно постулатите за себедостатъчност на архитектурата като изкуство. С „флиртуването“

с отживели структуралистки тези и приоми авторът поставя съвременната архитектура от научна гледна точка в ситуация на иманентна увреденост. Така архитектът е генетично обречен да не може да реши самостоятелно въпросите за изграждането на архитектурната среда и има нужда от „протези“ - допълнителни средства, за да функционира пълноценно.

Изказвам категорично несъгласие с понятието „фасадизъм“, което води до разкъсване на хомогенността на архитектурната творба и противопоставя „философия и образ“. Ползването на фасадите като строителен декор е по – скоро опит да бъдат утвърдени вече увяхнали примери от постмодерната вълна на седемдесетте години на миналия век и водят до „научни индулгенции“ за строителните спекулации, на които сме свидетели в България в последните двадесет години.

Самият автор разбира ненадеждността на тази своя „иновация“ - „фасадизъм“ и в своя текст изказва съмнения относно необходимостта от нейното прилагане и утвърждаване.

Независимо от направените критични бележки впечатления от труда остават положителни. Намираме темата му за особено актуална. Развитието на изследването във втората му част се надяваме да доведе до заключения, трасиращи нови ориентири така необходими за съвременната архитектурна практика в сложната актуална социокултурна ситуация.

3. Обща оценка на научната, педагогическата и проектантската дейност на кандидата.

Представеният списък от авторски проекти и реализации включва общо четири обекта. Един от тях – реконструкция на жилищна сграда ул. „Славянска“, Варна, илюстрира разбиранията на автора за съвременния „upgrade“ на класическата архитектура.

Педагогическата дейност на кандидата се отличава с активна аудиторна и извънаудиторна заетост и работа със студенти.

Като особено положителен факт в неговата интердисциплинарна дейност може да бъде посочена работата по пътуващата изложба

„Изчезващите къщи / хубавите къщи“.

Заклучение

Обобщавайки цялостната научна, педагогическа и изследователска дейност на кандидата смятам, че същият има необходимите качества на педагог в областта на архитектура и предлагам на уважаемите членове на научното жури да присъдят на д-р арх. Станчо Веков званието „доцент“ в съответствие с направлението 5.7. Архитектура, строителство и геодезия.

Рецензент:

София, 14.03.2012г.

доц. д-р арх. Бойко Кадинов